

գերապատիւ Մ. եպիսկոպոս Բարխուդարեան սրբազանի ասելով, Ուտիացոց երկրի՝ Հայից դարձած մահմեդականների թիւն է 15480 տուն*։ Ուրիշ խօսքով՝ եթէ միջին հաշուով 5 մարդ ընդունելու լինինք ամեն մի ընտանիքում, այն ատեն 15480-ը բազմապատկելով 5-ով կստանանք 77400 հոգի, որ մեզ նման փոքր և ցիր ու ցան ազգի համար մի ահագին կորուստ է։ Իմ ընթերցողներին մի ճիշտ ու հաստատ գաղափար տալու համար, մի առ մի առաջ եմ բերում գլխաւորապէս Հայկական այն գիւղերն ու աւանները, որոնք թուրքացել են ուղիղ 152 տարի մեզանից առաջ՝ արիւնարբու մահմեդականների սոսկալի լիւանքներից ու անտանելի բռնութիւններից ստիպուած։ Ծուխ

1. Խաչ-մաս	1004	Ջակայք	311
2. Վանտաւ	766	11. Վարդանլու և	
3. Փատառ	680	շրջակայք	260
4. Ղութղաշէն	532	12. Մուխանց (մուխն-անցած)	261
5. Բումաւանում	416	13. (Թուրք) Օրաբան	150
6. Թքեանլու	231	14. Բաշ-Քիւնգիւտ	203
7. Ջայգիտ	461	15. Քշլաղ Քիւնգ	171
8. Ջարազան-Ջարդուն	262	16. Պտէզ (պարտէզ)	150
9. Նովուր Ղշլաղ և շրջակ.	200	17. Գիս և շրջակ.	330
10. Էրմանիտ և շրբ-		18. Կոխ-Մուխ (մուխը ոտքով կո-	

*) Տես «Աղուանից երկիր», Երես 229։